

واژه نامه اصطلاحات پر کاربرد علوم انسانی در درسگفتارهای مصطفی ملکیان

مهمترین ویژگی استاد ملکیان که بارها توسط خود ایشان هم مورد تاکید قرار گرفته است، بیان مفاهیم و نظریات دشوار به زبان ساده و قابل فهم برای مخاطبان است. در طول سالیانی که به طور مستقیم یا غیرمستقیم شاگرد ایشان بوده ام، بارها شاهد یا مخاطب این پزیش از سوی افراد مختلف بوده ام که استاد ملکیان از فلان واژه یا اصطلاح یا نظریه چه برداشت یا تعریفی دارند. به همین دلیل برآن شدم با مروری بر درسگفتارهای ایشان، واژه نامه ای مرکب از اصطلاحات پر کاربرد علوم انسانی تهیه کنم تا ضمن آنکه باری هر چند کوچک از دوش علاقمندان به یادگیری یا نقد اندیشه استاد ملکیان برمی دارم ادای احترامی به ساحت این معلم فاضل و بزرگوار انجام داده باشم.

با احترام

مجید حیدری چروده- مشهد- خرداد ۱۳۹۵

www.charvadeh.ir

<https://telegram.me/Drcharvadeh>

الف- واژه نامه فارسی

منبع	واژه یا اصطلاح
درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه اول) (ص.۴)،	۱. ابطال پذیری
درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۲)(ص.۲۷)،	۲. احساس
درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۴۲)،	۳. اختیار و اراده
درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۲۶ و ۳۱)، درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۲)(ص.۲۶ تا ۴۰)	۴. ادراکات حسی
درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۳۱)،	۵. ادراکات عقلی
درآمدی بر عرفان تطبیقی(ص.۸)، درسگفتار تحلیل فلسفی (ص، ۸ تا ۱۱)	۶. ارزش
درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۲۸)، روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص.۱۰۴)،	۷. استدلال
درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۲۸)،	۸. استدلال استقرایی
درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۲۸)،	۹. استدلال تمثیلی
درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۳۰)،	۱۰. استدلال فرضیه ربایانه
درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۲۹)،	۱۱. استدلال قیاسی
روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص.۱۰۶ و ۲۹۷ و ۳۸۱)،	۱۲. استنتاج از راه بهترین تبیین
درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۶۳)،	۱۳. اعتبارسازی

۱۴. امور خاصه	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۱۹۰)،
۱۵. امور عامه	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۱۹۰)،
۱۶. امور متضایف	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۲۲)،
۱۷. امر انتزاعی	روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص.۲۰۶)،
۱۸. امر انضمامی	روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص.۲۰۶)،
۱۹. آگاهی	درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۳۶)،
۲۰. پیشفرض	درسگفتار تفکر نقدی(ص.۲۵ و ۲۹)،
۲۱. پوزیتیویسم	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه دوم)(ص.۱)، درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۲)(ص.۱۲ تا ۴۰)،
۲۲. پوزیتیویسم منطقی	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۲)(ص.۲۴)،
۲۳. پیش بینی	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه پنجم) (ص.۴)،
۲۴. تاریخیت	درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۹۹)،
۲۵. تبیین	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه پنجم) (ص.۳)، درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۲)(ص.۲۷)،
۲۶. تبیین روانی	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۲)(ص.۱۰ و ۱۱ و ۱۳)،
۲۷. تبیین ساختاری	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۲)(ص.۷ و ۱۱ و ۱۳)، پ
۲۸. تبیین نگرشی	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۲)(ص.۹ و ۱۱)،
۲۹. تبیین نهادی	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۲)(ص.۸ و ۱۱)،
۳۰. تتبع	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۲)،
۳۱. تحقیق	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۱)، درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۱۴۷)،
۳۲. تحلیل	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۲)(ص.۲۷)، درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۱۶۴)،
۳۳. ترغیب	درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۱۴۳)،
۳۴. تصدیق	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۴)
۳۵. تصور	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۴)،
۳۶. تصور من	درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۷۵)،
۳۷. تطبیق	درآمدی بر عرفان تطبیقی(ص.۶۰)،
۳۸. تعبیر	روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص.۹۶)،
۳۹. تعریف اقناعی	درسگفتار تفکر نقدی(ص.۸۲)،
۴۰. تعریف بافتی متنی	درسگفتار تفکر نقدی(ص.۸۵)،
۴۱. تعریف تدقیق کننده	درسگفتار تفکر نقدی(ص.۶۷)،
۴۲. تعریف تصریحی	درسگفتار تفکر نقدی(ص.۶۴)،
۴۳. تعریف عملی	درسگفتار تفکر نقدی(ص.۸۱ و ۹۵)،

درسگفتار تفکر نقدی(ص.۶۶)،	۴۴. تعریف کارکردی
درسگفتار تفکر نقدی(ص.۸۵)،	۴۵. تعریف متنی
درسگفتار تفکر نقدی(ص.۰)،	۴۶. تعریف مصداقی
درسگفتار تفکر نقدی(ص.۶۲)،	۴۷. تعریف معجمی
درسگفتار تفکر نقدی(ص.۶۲)،	۴۸. تعریف مفهومی
درسگفتار تفکر نقدی(ص.۷۱)،	۴۹. تعریف نظری
درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۱۵۹)،	۵۰. تعریف و تعیین مراد
درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۱۴۱)،	۵۱. تعلیم و تدریس
درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۱۵۹)،	۵۲. تعیین مراد
روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص.۱۲۴)،	۵۳. التفاظ
درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه چهارم)(ص.۴)،	۵۴. تفسیر
درسگفتار تحلیل فلسفی (ص، ۸ تا ۱۱)	۵۵. تکلیف
درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی،(جلسه اول) (ص.۴)،	۵۶. توجیه
درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه پنجم) (ص.۳)،	۵۷. توصیف
درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۲)(ص.۲۷)،	
درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۱۶۴)،	
درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۲)(ص.۲۷)،	۵۸. توصیه
روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص.۱۳۴)،	۵۹. جوهر
درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۱۷)،	۶۰. جوهر و عرض
درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۲۷)،	۶۱. حافظه
درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۲)(ص.۲۶ تا ۴۰)	۶۲. حس
روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص.۱۳۴)،	۶۳. خاصه
درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۲)(ص.۴۳)،	۶۴. خدمات فلسفه به علوم
درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۲۶)،	۶۵. درون نگری
درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۲۰)،	۶۶. دفاع
درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۸۰)،	۶۷. دلالت گری
درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۱۱)،	۶۸. دلیل
درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۲۰)،	۶۹. دیالوگ
روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص.۲۳۹)،	۷۰. دیدگاه جمع گرایانه در باره جامعه
روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص.۲۳۹)،	۷۱. دیدگاه فرد گرایانه در باره جامعه
درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۵۵)،	۷۲. ذات گرایی
درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۵۵)،	۷۳. طبیعت انسانی
درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۱۰ و ۱۱)،	۷۴. روش تاریخی
درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۱۰ و ۹)،	۷۵. روش تجربی

۷۶. روش تفسیری	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۱۰ تا ۱۵)،
۷۷. روش شناسی و معرفت شناسی	درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۱۶)،
۷۸. روش فلسفی	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۹ و ۱۵)،
۷۹. رویداد	روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص.۱۳۴)،
۸۰. رویکرد جزئی نگرانه	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه پنجم) (ص.۶ و ۵)،
۸۱. رویکرد جمع گرایانه	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه پنجم) (ص.۳ تا ۱۰)،
۸۲. رویکرد فردگرایانه	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه پنجم) (ص.۳ تا ۱۰)،
۸۳. رویکرد کل نگرانه	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه پنجم) (ص.۶ و ۵)،
۸۴. زندگی اجتماعی	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه چهارم)(ص.۲۰)،
۸۵. زندگی جمعی	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه چهارم)(ص.۲۰)،
۸۶. شناخت عینی و ذهنی	درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۸۳)،
۸۷. شهادت	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۲۷)، روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص.۱۰۴)،
۸۸. شهود	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۳۱ و ۲۷)، درآمدی بر عرفان تطبیقی(ص.۲۰)، روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص.۱۰۳)،
۸۹. صدق و کذب	درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۱۳)، روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص.۱۱۸ و ۱۲۹)،
۹۰. صفات خاصه	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۱۹۰)،
۹۱. صفات عامه	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۱۹۰)،
۹۲. صفات متضایف	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۲۲)،
۹۳. عقلانیت	درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۹۰)،
۹۴. عقلانیت عملی	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه سوم)(ص.۳)، درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه چهارم)(ص.۱۰)،
۹۵. عقلانیت نظری	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه سوم)(ص.۳)،
۹۶. علت غایی	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۲)(ص.۱۷)،
۹۷. علت فاعلی	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۲)(ص.۱۷)،
۹۸. علم	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۴۰)،
۹۹. ÷	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۳۲)،
۱۰۰. علم حصولی	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۴۰)،
۱۰۱. علم حضوری	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۴۰)،
۱۰۲. علم طبیعی	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۳۲)،
۱۰۳. علوم تاریخی	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۲۲)،
۱۰۴. علوم تجربی	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۲۳)،

۱۰۵. علوم تفسیری	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۲۴)،
۱۰۶. علوم فلسفی	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۲۳)،
۱۰۷. علویت	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۱۶ و ۱۷)،
۱۰۸. عینیت	درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۱۶۷)،
۱۰۹. فرآیند	روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص.۱۳۴)،
۱۱۰. قانون کلی	درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۶۹)،
۱۱۱. قصدیت	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه سوم)(ص.۲)،
۱۱۲. قضیه آماری	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه اول) (ص.۵)،
۱۱۳. قضیه احتمالی	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه اول) (ص.۵)،
۱۱۴. قضیه فلسفی	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه دوم)(ص.۱)،
۱۱۵. قضیه وجودی	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه اول) (ص.۴)،
۱۱۶. کشف	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی،(جلسه اول) (ص.۴)،
۱۱۷. کلمه ارزشی	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه دوم)(ص.۴)،
۱۱۸. کنش	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه سوم)(ص.۲)،
۱۱۹. گفتگو	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۲)، درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی (ص.۱۴۲)
۱۲۰. مباحثه	درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی (ص.۱۴۴)
۱۲۱. مجموعه	روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص.۱۳۴)،
۱۲۲. مدعا	درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۸)،
۱۲۳. مذاکره	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۳)، درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۱۴۴)،
۱۲۴. مفهوم	درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۱۲۷)،
۱۲۵. مفهوم ارزشی	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه دوم)(ص.۴)،
۱۲۶. مفهوم سازی	درآمدی بر عرفان تطبیقی(ص.۱۰)،
۱۲۷. مفهوم نظری	درسگفتار تفکر نقدی(ص.۷۹، ۹۵)،
۱۲۸. مفهوم فلسفی	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۱۵ و ۱۸ و ۲۰)، درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۱۵ و ۱۸ و ۲۰)،
۱۲۹. مقایسه	درآمدی بر عرفان تطبیقی(ص.۶)،
۱۳۰. مکانیزم تبیین	درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۱۶۶)،
۱۳۱. مهارت	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۷)،
۱۳۲. نسبت	روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص.۱۳۴)،
۱۳۳. نقد	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۲)، درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص.۱۶۴)، درسگفتار تحلیل فلسفی جلسه ۹ و ۱۰

۱۳۴. نهادهای اجتماعی	روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص. ۱۹۴)،
۱۳۵. واژه ارزشی	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه دوم)(ص. ۴)،
۱۳۶. واژه	درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص. ۱۲۷)،
۱۳۷. واقع‌نمایی	روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص. ۱۰۲)،
۱۳۸. واقعیت	درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص. ۱۳۰)، درسگفتار تحلیل فلسفی (ص، ۸ تا ۱۱)
۱۳۹. واقعیت نهادی	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه چهارم)(ص. ۲۰)،
۱۴۰. واقعیت، ارزش و وظیفه	درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص. ۱۲۲)
۱۴۱. وظیفه	درسگفتار تحلیل فلسفی (ص، ۸ تا ۱۱)
۱۴۲. هدف خارجی	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم. ۲)(ص. ۱۷۰)،
۱۴۳. هدف خودبنیاد	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم. ۲)(ص. ۱۶۰)،
۱۴۴. هرمنوتیک	درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی(ص. ۲۵)،

ب- واژه نامه انگلیسی

واژه یا اصطلاح	منبع
1. abduction	روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص. ۱۰۶ و ۲۹۷ و ۳۸۱)،
2. axiom	درسگفتار تفکر نقدی(ص. ۲۸۰)،
3. Consciousness	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم. ۱)(ص. ۶)،
4. contextual	درسگفتار تفکر نقدی(ص. ۸۵)،
5. descriptive knowledge	درسگفتار تفکر نقدی(ص. ۱۸۰)،
6. Discipline	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم. ۱)(ص. ۵)،
7. Explanatory knowledge	درسگفتار تفکر نقدی(ص. ۱۸۰)،
8. extensional definition	درسگفتار تفکر نقدی(ص. ۰)،
9. Fact	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم. ۲)(ص. ۱۵۰)، درسگفتار تحلیل فلسفی (ص، ۸ تا ۱۱)
10. Functional definition	درسگفتار تفکر نقدی(ص. ۶۶)،
11. Intentional definition	درسگفتار تفکر نقدی(ص. ۶۲)،
12. intentionality	درسگفتار مبانی فلسفی علوم انسانی، (جلسه سوم)(ص. ۲۰)، روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص. ۱۲۴)،
13. interpretation	روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص. ۹۶)،
14. Knowing how	درسگفتار تفکر نقدی(ص. ۱۷ و ۱۸)
15. Knowing that	درسگفتار تفکر نقدی(ص. ۱۷۰)،
16. Knowledge	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم. ۱)(ص. ۵)،
17. Law	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم. ۲)(ص. ۱۶)،

18. lexical definition	درسگفتار تفکر نقدی(ص.۶۲)،
19. normative knowledge	درسگفتار تفکر نقدی(ص.۱۸)،
20. obligation	درسگفتار تحلیل فلسفی (ص، ۸ تا ۱۱)
21. operational	درسگفتار تفکر نقدی(ص.۸۸ و ۹۵)،
22. Persuasive definition	درسگفتار تفکر نقدی(ص.۸۲)،
23. postulate	درسگفتار تفکر نقدی(ص.۲۸)،
24. Précising definition	درسگفتار تفکر نقدی(ص.۶۷)،
25. rationality	روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص.۲۹۶)،
26. reason	درسگفتار معرفت شناسی و روش شناسی علوم انسانی (ص.۱۴۴)
27. reasoning	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۲۸)،
28. Science	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۵)،
29. sensation ،	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۲)(ص.۲۷)،
30. Skill	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۷)،
31. Stipulative definition	درسگفتار تفکر نقدی(ص.۶۴)،
32. substance	روش شناسی مطالعات مقایسه ای عرفان(ص.۱۳۴)،
33. Testimony	درسگفتار روش شناسی تحقیق در علوم انسانی (ترم.۱)(ص.۲۷)،
34. Theoretical definition	درسگفتار تفکر نقدی(ص.۷۱)،
35. Theoretical term	درسگفتار تفکر نقدی(ص.۷۹، ۹۵)،
36. value	درسگفتار تحلیل فلسفی (ص، ۸ تا ۱۱)